

Pro Hanhikivi ry

1/7

KANTELU

Pyysitte 12.3.2014 lähettämässänne sähköpostiviestissä oikeuskanslerin tulkintaa Fennovoima Oy:n ydinvoimalaitoshanketta koskevan periaatepäätöskäsittelyn lainmukaisuudesta. Tiedustelite, voidaanko samaa hanketta koskevat kuulemismenettelyt ympäristövaikutusten arvioinnista ja periaatepäätöshakemuksesta ajoittaa osittain päällekkäin. Edelleen tiedustelite, voidaanko periaatepäätöshakemusta ylipäänsä asettaa nähtäville ja aloittaa kuulemismenettely ennen kuin ympäristövaikutusten arviointiprosessi on viety päätökseen ja ennen kuin Säteilyturvakeskus on antanut hankkeesta periaatepäätöshakemuksen käsittelynkkin edellyttämän turvallisuusarvion.

Arvostelette oikeuskanslerille osoittamassanne 18.3.2014 päivätyssä kantelussanne työ- ja elinkeinoministeriötä siitä, että ympäristövaikutusten arvioinnin kuuleminen ja periaatepäätöksen täydentämisen kuuleminen menevät päällekkäin ja niin tiiviillä aikataululla, että kansalaisen oikeusturva vaarantuu, ja siitä, että ministeriö ei ole vastannut kyselyihinne 18.11.2013 ja 31.12.2013. Arvostelette lisäksi Pyhäjoen kunnan kunnanhallitusta ja valmistelevaa virkamiestä kunnanjohtajaa siitä, että vaikka Pyhäjoen kunnassa on vaadittu neljä kertaa neuvoa-antavaa ydinvoimakansanäänestystä kuntalaisten kannan selvittämiseksi, kaksi kertaa kansalaisaloitteella vuosina 2007 ja 2013 ja kaksi kertaa valtuustoaloitteella vuosina 2009 ja 2014, kansanäänestysvaatimus on kolme kertaa hylätty erilaisiin syihin vedoten ja viimeistä tammikuussa 2014 jätettyä valtuustoaloitetta ei ollut otettu käsittelyyn, vaikka aloitteessa perustellusti vaadittiin sen käsittelyä viipymättä.

Pyydätte 26.5.2014 päivätyssä kantelunne täydennyksessä oikeuskansleria arvioimaan sellaisen menettelyn lainmukaisuuden, jossa vanha periaatepäätös on täydennyksen jälkeen edelleen nykymuotoiselle ydinvoimalahankkeelle voimassa. Pyydätte lisäksi oikeuskansleria arvioimaan, voidaanko työ- ja elinkeinoministeriössä, valtioneuvostossa ja eduskunnassa luotettavalla ja lainsäädännön tarkoittamalla tavalla riippumattomasti ja vapaan harkinnan mukaisesti käsitellä, arvioida ja tehdä päätöksiä Fennovoima Oy:n hanketta koskevasta uudesta hakemuksesta periaatepäätöksen täydentämiseksi tilanteessa, jossa yhtiö on valmistellut hanketta jo useita vuosia eri toteutusvaihtoehtoin, vaihtelevalla omistusrakenteella, tiedottanut omistajiensa tehneen 15.4.2014 sitovan investointipäätöksen ydinvoimalan rakentamiseksi sekä käytännössä tuonut ilmi, ettei hanke todennäköisesti toteudu, ellei hankkeessa tapahtuneista muutoksista seurannut,

nyt harkittavaksi tullut vanhan periaatepäätöksen täydennysprosessi etene yhtiön edun mukaisesti.

SELVITYS

Varasin työ- ja elinkeinoministeriölle tilaisuuden lausua kirjoitustenne 12.3.2014, 18.3.2014 ja 26.5.2014 johdosta. Työ- ja elinkeinoministeriö antoi 10.7.2014 päivätyn lausuntonsa.

RATKAISU

Perustuslain 108 §:n 1 momentin mukaan oikeuskanslerin tehtävänä on valvoa valtioneuvoston ja tasavallan presidentin virkatointen lainmukaisuutta. Oikeuskanslerin tulee myös valvoa, että tuomioistuimet ja muut viranomaiset sekä virkamiehet, julkisyhteisön työntekijät ja muutkin julkista tehtävää hoitaessaan noudattavat lakia ja täyttävät velvollisuutensa.

Valtioneuvoston oikeuskanslerista annetun lain 4 §:n 1 momentin mukaan oikeuskansleri tutkii kantelun, jos on aihetta epäillä oikeuskanslerin valvontavaltaan kuuluvan henkilön, viranomaisen tai muun yhteisön menetelleen lainvastaisesti tai jättäneen velvollisuutensa täyttämättä taikka jos oikeuskansleri muusta syystä katsoo siihen olevan aihetta.

Periaatepäätöksen muuttaminen ja peruuttaminen

Ydinenergialain valtioneuvoston periaatepäätöstä koskevassa 4 luvussa ei ole säännöksiä periaatepäätöksen voimassaoloajasta taikka periaatepäätöksen muuttamisesta tai peruuttamisesta. Voimassa oleviin periaatepäätöksiin on otettu niiden voimassaoloaikaa koskevat määräykset.

Näkemykseni mukaan ei ole sinällään estettä sille, että aikaisempaa edelleen voimassa olevaa periaatepäätöstä täydennetään tekemällä uusi samanaikaisesti voimassa oleva rinnakkainen periaatepäätös. Keskeistä on, että uusi periaatepäätös on tällöin oikeudelliselta luonteeltaan oma erillinen periaatepäätöksensä ja että sitä koskeva asia on käsiteltävä ydinenergialain 4 luvussa säädettyä menettelyä noudattaen.

Ydinlaitoshankkeeseen liittyvät kuulemismenettelyt

Ydinenergialain yleistä kuulemista koskevan 13 §:n mukaan hakijan on ennen periaatepäätöksen tekemistä julkistettava työ- ja elinkeinoministeriön tarkastama, sen ohjeiden mukaan laadittu yleispiirteinen selvitys laitoshankkeesta, laitoksen arvioiduista ympäristövaikutuksista ja sen turvallisuudesta siten, että selvitystä on yleisesti saatavilla. Työ- ja elinkeinoministeriön on varattava ydinlaitoksen lähiympäristön asukkaille ja kunnille sekä paikallisille mahdollisuus ennen periaatepäätöksen tekemistä esittää kirjallisesti mielipiteensä hankkeesta. Ministeriön on lisäksi laitoksen suunnitellulla sijaintipaikkakunnalla järjestettävä tarkemmin määrittämällä tavalla julkinen tilaisuus, jossa asiasta voidaan esittää suullisesti tai kirjallisesti mielipiteitä. Esitetyt mielipiteet on saatettava valtioneuvoston tietoon. Ydinenergia-asetuksen 27-29 §:ssä säädetään yleispiirteisen selvityksen tarkastamisesta, yleispiirteisen selvityksen yleisesti saataville saattamisesta ja ydinlaitoshankkeen vireilläolosta julkisesti ilmoittamisesta.

Ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain 10 §:n 1 momentin mukaan hankkeesta vastaava selvittää hankkeen ja sen vaihtoehtojen vaikutuksen arviointiohjelman ja yhteysviranomaisen (tässä työ- ja elinkeinoministeriö) lausunnon pohjalta sekä laatii ympäristövaikutusten arviointiselostuksen. Lain 11 §:n mukaan yhteysviranomaisen on huolehdittava arviointiselostuksesta tiedottamisesta kuuluttamalla siitä. Yhteysviranomaisen on huolehdittava myös

OIKEUSKANSLERINVIRASTO

siitä, että arviointiselostuksesta pyydetään tarvittavat lausunnot ja varataan mahdollisuus mielipiteiden esittämiseen. Lain 12 §:n mukaan yhteysviranomaisen antaa lausuntonsa arviointiselostuksesta ja sen riittävydestä. Lausunnon on esitettävä yhteenvedoista lausunnoista ja mielipiteistä. Arviointimenettely päättyy, kun yhteysviranomaisen toimittaa lausuntonsa sekä muut lausunnot ja mielipiteet hankkeesta vastaavalle.

Ydinenergia-asetuksen 24 §:n 2 momentin 6 kohdan mukaan periaatepäätöshakemukseen on liitettävä ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain mukaisesti laadittu arviointiselostus ja yhteysviranomaisen lausunto arviointiselostuksesta sekä selvitys suunnitteluperusteista, joita hakija aikoo noudattaa ympäristövahinkojen välttämiseksi ja ympäristörasituksen rajoittamiseksi. Säännöksen aikaisemmassa ennen 31.10.2013 voimassa olleessa sanamuodossa ei mainittu yhteysviranomaisen arviointiselostusta koskevan lausunnon liittämistä periaatepäätöshakemukseen. Säännösmuutoksen perustelumistion mukaan aikaisempi sanamuoto oli käytännössä tarkoittanut, että periaatepäätöshakemus oli ollut mahdollista jättää ennen ympäristövaikutusten arviointimenettelyn päättymistä. Ympäristövaikutusten arviointimenettely päättyy, kun yhteysviranomaisen on antanut lausuntonsa arviointiselostuksesta. Muutosta perusteltiin ympäristövaikutusten täysipainoisen huomioimisen ja kansalaisten vaikuttamis- ja osallistumismahdollisuuksien vahvistamisella.

Ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain 3 §:n mukaan kyseistä lakia sovellettaessa otetaan huomioon, mitä hankkeesta ja sen ympäristövaikutuksista on muussa yhteydessä selvitetty, sekä sovitetaan yhteen mahdollisuuksien mukaan kyseisessä laissa ja muussa lainsäädännössä edellytetyt selvitykset. Kyseisen lain mukaisen arviointiselostuksen käyttämisestä muun lain mukaisena selvityksenä säädetään erikseen. Lain 7 §:n mukaan hankkeen ympäristövaikutukset on selvitettävä kyseisen lain mukaisessa arviointimenettelyssä ennen kuin hankkeen toteuttamiseksi ryhdytään ympäristövaikutusten kannalta olennaisiin toimiin. Arviointi on kuitenkin suoritettava viimeistään ennen hanketta koskevan toteuttamislupapäätöksen tai siihen rinnastettavan muun päätöksen tekemistä. Lain 10 §:n 1 momentin mukaan arviointiselostus on toimitettava yhteysviranomaiselle sekä liitettävä hanketta koskeviin hakemusasiakirjoihin siten kuin siitä erikseen säädetään. Säännöksen perustelujen mukaan jos arviointiselostuksesta ei ole tässä vaiheessa kuultu, yhteysviranomaisen siitä antama lausunto sekä muut lausunnot ja mielipiteet voidaan liittää asiakirjoihin myöhemmin, kuitenkin ennen hanketta koskevan päätöksen tekemistä (HE 319/1993 vp). Lain 11 §:n 3 momentin mukaan arviointiselostuksen tiedottaminen ja arviointiselostuksesta kuuleminen voidaan järjestää hanketta koskevassa muussa laissa edellytetyn tiedottamisen ja kuulemisen yhteydessä. Säännöksen alkuperäisen ennen 1.4.1999 voimassa olleen sanamuodon mukaan arviointiselostuksesta tiedottaminen ja kuuleminen oli järjestettävä, mikäli se oli mahdollista, hanketta koskevassa muussa laissa edellytetyn tiedottamisen ja kuulemisen yhteydessä. Alkuperäisen säännöksen perustelujen mukaan muussa laissa edellytetyn tiedottamisen ja kuulemisen yhteydessä tapahtuva arviointiselostuksesta tiedottaminen ja kuuleminen voi tulla kyseeseen, jos muussa laissa säädettyä tiedottamista ja kuulemistä ei ole vielä järjestetty ja arviointiselostuksesta kuuleminen voitaisiin järjestää tässä yhteydessä riittävän varhaisessa vaiheessa ottaen huomioon hanketta koskevat muut menettelyt. Tällainen menettelyjen yhdistäminen keventäisi ja jouduttaisi hanketta koskevaa viranomaiskäsittelyä ja lähentäisi ympäristövaikutusten arviointimenettelyä varsinaisiin lupamenettelyihin (HE 319/1993 vp). Säännösmuutoksen perustelujen mukaan arviointimenettely tehdään yleensä selvästi ennen lupamenettelyä, jolloin arviointiselostuksesta ja lupamenettelystä tiedottamisen ja kuulemisen yhteensovittaminen on käytännössä vaikeaa. Muutos lisäsi yhteensovittamisen joustavuutta ja oli tuolloisen käytännön mukainen (HE 182/1998 vp). Lain 13 §:n mukaan viranomaisen ei saa myöntää lupaa hankkeen toteuttamiseen tai tehdä muuta siihen rinnastettavaa päätöstä ennen kuin se on saanut käyttöönsä arviointiselostuksen ja yhteysviranomaisen siitä antaman lausunnon. Hanketta koskevasta lupapäätöksestä tai siihen rinnastettavasta muus-

ta päätöksestä on käytävä ilmi, miten arviointiselostus ja siitä annettu yhteysviranomaisen lausunto on otettu huomioon.

Perustuslaissa turvattujen kansanvaltaisuuden, osallistumisoikeuden ja oikeuden tulla kuulluksi näkökulmasta on sinällään perusteltua, että erilaisissa kuulemismenettelyissä kuultavilla on käytössään mahdollisimman täydelliset tiedot kuulemisen kohteena olevasta aiheesta.

Periaatepäätösmenettely ja siihen liittyvä yleinen kuuleminen sekä ympäristövaikutusten arviointimenettely ja siihen liittyvä kuuleminen ovat kuitenkin erillisiä menettelyjä. Menettelyihin liittyvät kuulemiset kohdistuvat eri aineistoihin. Periaatepäätökseen liittyvä yleinen kuuleminen kohdistuu ydinenergialain 13 §:n 1 momentissa tarkoitettuun yleispiirteiseen selvitykseen ja ympäristövaikutusten arviointiin liittyvä kuuleminen ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain 10 §:ssä tarkoitettuun arviointiselostukseen. Periaatepäätöshakemukseen liittyvä yleinen kuuleminen ei kohdistu ydinenergialain 12 §:n ja ydinenergia-asetuksen 25 §:n perusteella periaatepäätöshakemuksesta hankittuun Säteilyturvakeskuksen alustavaan turvallisuusarvioon tai pyydettyihin lausuntoihin taikka periaatepäätöshakemukseen ja sen liitteisiin, ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain 10 §:ssä tarkoitettu arviointiselostus ja yhteysviranomaisen siitä antama lausunto mukaan lukien.

Ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain 11 §:n 3 momentissa säädetty huomiioon ottaen ei näkemykseni mukaan ole lähtökohtaisesti estettä sille, että periaatepäätökseen liittyvä yleinen kuuleminen ja ympäristövaikutusten arviointiin liittyvä kuuleminen toteutetaan osittain samanaikaisesti.

Ydinenergia-asetuksen 24 §:n 2 momentin 6 kohdan mukaan periaatepäätöshakemukseen on liitettävä ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain mukaisesti laadittu arviointiselostus ja yhteysviranomaisen lausunto arviointiselostuksesta. Säännöksen perustelut näyttäisivät viittaavan siihen, että periaatepäätöshakemus olisi mahdollista jättää vasta sitten, kun yhteysviranomainen on antanut lausuntonsa arviointiselostuksesta. Toisaalta ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain 13 §:n mukaan viranomainen ei saa myöntää lupaa hankkeen toteuttamiseen tai tehdä muuta siihen rinnastettavaa päätöstä ennen kuin se on saanut käyttöönsä arviointiselostuksen ja yhteysviranomaisen siitä antaman lausunnon ja lain 10 §:n 1 momentin perustelujen mukaan yhteysviranomaisen arviointiselostuksesta antama lausunto voidaan liittää hakemusasiakirjoihin hakemuksen jättämisaikajankohdalla myöhemminkin, kuitenkin ennen hanketta koskevan päätöksen tekemistä.

Edellä mainittu periaatepäätösmenttelyn ja ympäristövaikutusten arviointimenettelyn erillisuus huomioon ottaen ei ole näkemykseni mukaan lähtökohtaisesti estettä sille, että periaatepäätöksen hakija täydentää periaatepäätöshakemukseensa yhteysviranomaisen arviointiselostuksesta antamalla lausunnolla sen valmistuttua. Sekä periaatepäätösasiaa valmistelevalle että ympäristövaikutusten arviointimenettelyn yhteysviranomaisena toimivalla työ- ja elinkeinoministeriöllä on mahdollisuus arvioida, onko yhteysviranomaisen arviointiselostuksesta antamassa lausunnossa esitetty jotakin sellaista, jonka johdosta ydinenergialain 12 §:ssä ja ydinenergia-asetuksen 25 §:ssä tarkoitetuille lausunnonantajille tulisi varata tilaisuus täydentää antamia lausuntoja. Keskeistä on, että periaatepäätöstä tehtäessä päätöksentekijöillä on käytettävissään kaikki päätöksentekoon mahdollisesti vaikuttava aineisto, erilaisiin kuulemismenettelyihin liittyvä aineisto mukaan lukien.

On myös huomattava, että ydinlaitoshankkeeseen liittyy valtioneuvoston periaatepäätöksestä, rakentamisluvasta ja käyttöluvasta koostuva tarkentuva jatkumo. Ympäristövaikutusten arviointimenettelyn tuloksia voidaan hyödyntää tämän jatkumon kaikissa vaiheissa.

OIKEUSKANSLERINVIRASTO

Tiedusteluihin vastaaminen

Hallintolain 8 §:n 1 momentin mukaan viranomaisen on toimivaltansa rajoissa annettava asiakkaalleen tarpeen mukaan hallintoasian hoitamiseen liittyvää neuvontaa sekä vastattava asiointia koskeviin kysymyksiin ja tiedusteluihin.

Työ- ja elinkeinoministeriön lausunnon mukaan Pro Hanhikivi ry:n edustajat ovat olleet paikalla ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain mukaisissa kuulemistilaisuuksissa 17.10.2013 ja 18.3.2014 ja ydinenergialain mukaisessa kuulemistilaisuudessa 24.4.2014 sekä osallistuneet aktiivisesti keskusteluun. Lausunnon mukaan Pro Hanhikivi ry:n edustajien kanssa on myös käyty useita puhelinkeskusteluja ja 18.3.2013 on pidetty tapaaminen Pro Hanhikivi ry:n sekä työ- ja elinkeinoministeriön kesken. Edelleen lausunnon mukaan yhteyttä on pidetty lisäksi sähköpostitse.

Minulla ei ole saamani selvitys huomioon ottaen aihetta epäillä, että työ- ja elinkeinoministeriö olisi laiminlyönyt asiassa neuvontavelvollisuutensa.

Kunnallisen kansanäänestyksen järjestäminen

Ydinenergialain 12 §:n mukaan työ- ja elinkeinoministeriön on pyydettävä periaatepäätöstä koskevasta hakemuksesta lausunto muun muassa suunnitellun ydinlaitoksen sijaintikunnan kunnanvaltuustolta. Lain 14 §:n 1 momentin mukaan ennen kuin valtioneuvosto tekee periaatepäätöksen, sen on todettava muun muassa, että suunnitellun ydinlaitoksen sijaintikunta on lausunnossaan puoltanut ydinlaitoksen rakentamista.

Kuntalain 30 §:n mukaan valtuusto voi päättää, että kunnalle kuuluvasta asiasta toimitetaan kansanäänestys. Kansanäänestys on neuvoa-antava. Säännöksen perustelujen mukaan kansanäänestys voidaan toimittaa myös sellaisissa asioissa, joissa kunta on vain lausunnon antaja. Tällaisia asioita voivat olla tiehankkeet ja muut ympäristöä koskevat asiat, esimerkiksi ydinvoimalan tai ydinjätteiden sijoituspaikkaa koskevat asiat, joilla on kunnan asukkaille olennainen merkitys (HE 192/1994 vp). Lain 31 §:n mukaan kansanäänestysaloitteen voi tehdä vähintään viisi prosenttia äänioikeutetuista kunnan asukkaista. Valtuuston on viipymättä päätettävä, toimitetaanko aloitteessa tarkoitettu kansanäänestys. Säännöksen perustelujen mukaan kansanäänestyksen toimittaminen on valtuuston vapaasti harkittavissa (HE 192/1994 vp). Lain 99 §:n mukaan valtuuston päätökseen toimittaa kunnallinen kansanäänestys ei saa hakea muutosta valittamalla.

Kuntalain 15 §:n mukaan valtuuston hyväksymässä työjärjestyksessä tai muussa johtosäännössä annetaan määräyksiä muun muassa valtuutetun aloitteen käsittelystä. Pyhäjoen kunnan valtuuston työjärjestyksen 5 §:n mukaan kokouskutsussa mainittujen asioiden käsittelyn jälkeen on valtuustoryhmällä ja valtuutetulla oikeus tehdä kirjallisia aloitteita kunnan toimintaa ja hallintoa koskevista asioista. Aloite annetaan puheenjohtajalle. Aloitetta ei oteta heti käsiteltäväksi, vaan se lähetetään kunnanhallituksen valmisteltavaksi. Valtuusto voi erikseen päättää, että aloitteesta käydään lähetekeskustelu siitä, miten asia on valmisteltava. Kunnanhallituksen on vuosittain maaliskuun loppuun mennessä esitettävä valtuustolle luettelo valtuutettujen tekemistä ja kunnanhallitukselle lähetetyistä aloitteista, joita valtuusto ei edellisen vuoden loppuun mennessä ole lopullisesti käsitellyt. Samalla on ilmoitettava, mihin toimenpiteisiin niiden johdosta on ryhdytty. Valtuusto voi todeta, mitkä aloitteista on käsitelty loppuun.

Kuntalain 28 §:n mukaan kunnan asukkaalla on oikeus tehdä kunnalle aloitteita sen toimintaa koskevissa asioissa. Aloitteen tekijälle on ilmoitettava aloitteen johdosta suoritettavat toimenpiteet. Valtuuston tietoon on saatettava vähintään kerran vuodessa sen toimivaltaan kuuluvissa asioissa tehdyt aloitteet ja niiden johdosta suoritettavat toimenpiteet. Jos valtuuston toimivaltaan kuuluvassa asiassa aloitteen tekijänä on vähintään kaksi prosenttia äänioikeutetuista kunnan asukkaista, asia on otettava valtuustossa käsiteltäväksi viimeistään kuuden kuukauden kuluessa asian vireilletulosta. Säännöksen perustelujen mukaan ilmoitus aloitteen tekijälle on tehtävä kohtuullisessa ajassa aloitteen tekemisestä, vaikka laissa ei määräajasta säädetäkään. Ilmoituksen tekeminen ei myöskään edellytä, että aloite on jo loppuun käsitelty, vaan tarkoitus on nimellisesti ilmoittaa niistä toimenpiteistä, joihin aloitteen johdosta on ryhdytty. Hyvään hallintoon kuuluu myös ilmoittaa aloitteen arvioitu käsittelyaika (HE 192/1994 vp). Pyhäjoen kunnan hallintosäännön 55 §:n mukaan kunnanhallituksen on vuosittain maaliskuun loppuun mennessä esitettävä valtuustolle luettelo sen toimivaltaan kuuluvissa asioissa tehdyistä kunnan toimintaa koskevista aloitteista ja niiden johdosta suoritetuista toimenpiteistä. Valtuusto voi samalla todeta, mitkä aloitteista on käsitelty loppuun. Jos aloite vaatii erityistä valmistelua, sen viranomaisen, jonka käsiteltäväksi aloite kuuluu, on ilmoitettava aloitteen tekijälle sen arvioitu käsittelyaika ja keneltä saa lisätietoja aloitteen käsittelystä.

Edellä sanottu huomioon ottaen minulla ei ole kirjoitustenne perusteella aihetta epäillä, että Pyhäjoen kunta olisi ylittänyt toimi- tai harkintavaltansa käsitellessään valtuutettujen ja kunnan asukkaiden aloitteita ydinlaitoksen rakentamista koskevasta kansanäänestyksestä.

Periaatepäätöksen hakijan päätöstä edeltävät toimenpiteet

Ydinenergialain 15 §:n 2 momentin mukaan ennen kuin eduskunta on tehnyt asiassa päätöksensä, hakija ei saa ryhtyä sellaisiin valtioneuvoston asetuksella säädettäviin toimenpiteisiin, jotka taloudellisen merkityksensä vuoksi saattavat vaikeuttaa eduskunnan ja valtioneuvoston mahdollisuuksia ratkaista asia vapaan harkintansa mukaan. Ydinenergia-asetuksen 30 §:n mukaan tällaisia toimenpiteitä ovat hakijaa taloudellisesti sitovan sopimuksen tekeminen ydinlaitoksen tai siihen tarkoitettun keskeisen osan, laitteen tai rakenteen toimittamisesta tai valmistamisesta, hakijan oman, kyseisiä osia, laitteita tai rakenteita koskevan valmistustyön tekeminen sekä keskeisen maanalaisen tilan louhiminen ydinlaitosta varten. Tällaisia toimenpiteitä eivät kuitenkaan ole toimenpiteet, joista yhteensä aiheutuva taloudellinen menetys, mikäli ydinlaitoshanketta ei toteuteta, on vain vähäinen.

Yksityisoikeudellisen yhtiön toiminnan arviointi ei kuulu tehtäviini ja toimivaltaani viranomaistoiminnan laillisuusvalvojana.

Totean kuitenkin, että työ- ja elinkeinoministeriön lausunnon mukaan Fennovoima Oy:n Rosatomin kanssa tekemä sopimus laitoksen toimittamisesta on työ- ja elinkeinoministeriön saamien tietojen mukaan ehdollinen eli siinä on periaatepäätöksen myöntämistä koskeva ehto.

Johtopäätökset ja toimenpiteet

Valtioneuvoston yleisistunto teki 18.9.2014 periaatepäätöksen siitä, että Fennovoima Oy:n suunnitteleman ydinvoimalaitoksen rakentaminen sekä voimalaitoksen toimintaan samalla laitospaikalla tarvittavien ydinlaitosten rakentaminen on yhteiskunnan kokonaisedun mukaista. Periaatepäätös täydentää valtioneuvoston aiempaa periaatepäätöstä ydinvoimalaitoksen rakentamisesta 6.5.2011. Yleisistunnon esittelyasiakirjat olivat ennakkollisesti tarkastettaviani. Tarkastusta suorittaessani minulla olivat käytettävissäni myös kirjoituksenne 12.3.2014, 18.3.2014

OIKEUSKANSLERINVIRASTO

ja 26.5.2014 sekä edellä mainittu työ- ja elinkeinoministeriön niiden johdosta antama lausunto.
En katsonut olevan oikeudellisia esteitä myönteisen periaatepäätöksen tekemiselle.

Kirjoituksenne eivät ole antaneet aihetta muihinkaan toimenpiteisiini.

Oikeuskansleri

Jaakko Jonkka

Kansliapäällikkö

Kimmo Hakonen